

οὐρανός τῶ φυλακισμένων, καὶ δὲ κάθε σύγνεφο πού δίδαινε κ' ἀρμένιζε μ' ἀρματωσιά ἀσημένια.

Βρεσκόμουν μαζί μ' ἄλλες βασανισμένες ψυχές σ' ἄλλη τῆς φυλακῆς ἀβλή καὶ στοχαζόμουν ἂν εἶναι μικρὸ ἢ μεγάλου τούτου τοῦ ἀθώπου τὸ φταίξιμο, ὅτα μιά φωνή πίσω μου σιγέειπε — Ἄ φ τ ὁ ς ὁ ἄ θ ρ ω π ο ς θ ἄ κ ρ ε μ α σ τ ῆ.

Χριστέ! Μοῦ φάνηκε πῶς κι ἀπτόι τῆς φυλακῆς οἱ τῆχοι ξάφνου δειδύτηκαν καὶ πῶς ὁ πᾶνου ἀπ' τὸ κεφάλι μου οὐρανός γίνεται μιά περικεφαλαία ἀπ' ἀτσάλι κατῶ. Κι ἂν κ' εἴμουν κ' ἐγὼ μιά βασανισμένη ψυχὴ, δὲν μπορούσα νὰ αἰστανθῶ τὰ δικά μου βάσανα.

Ἐμαθα μονάχα ποιά σκέψη τὸν κυνηγοῦσε καὶ τάχυνε τὰ βήματά του καὶ γιατί ἀντίκρυζε τὴ φκισιδωμένη ἀδιάντροπη λάμψη τῆς μέρας μὲ τόσο λαχτηρισμένη ματιὰ. Ἄφτος ὁ ἀθώπος σκοτώσε τ' ἀγαπημένο του καὶ γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ πεθάνη.

Μίθετέ το ὄλοι, κάθε ἀθώπος σκοτώνει κειὸ π' ἀγαπάει. Ἄλλοι τὸ κάνουν μὲ μιά ὀχρητὰς ματιὰ, ἄλλοι μὲ λόγια χαδεφτικὰ, ὁ κιοτῆς μ' ἕνα φίλι, ὁ λεβέντης μὲ τὸ σπαθί του.

Ἄλλοι σκοτώνουν τὸν ἐρωτὰ τους ὅταν εἶναι νέοι, ἄλλοι ὅταν εἶναι γέροντες, μερικοὶ τὸν πνίγουν μὲ τοῦ πόθου τὰ χέρια, ἄλλοι μὲ τὰ χέρια τοῦ χρυσοφιοῦ. Οἱ διαλεχτοὶ τραβᾶνε τὸ μαχαίρι, γιὰ νὰ μὴν ἀργήσουν νὰ κρουώσουν οἱ νεκροί.

Ἐνας ἀγαπάει πολὺ λίγο, ἄλλοι γιὰ πολὺν καιρὸ Πουλᾶν κι ἀγοράζουν τὸν ἐρωτὰ. Κάποτε κάνει κανεὶς τὸ κακὸ μὲ πολλὰ δάκρυα κι ἄλλοτε δὲ βγάξει οὔτε ἕνα ἀναστεναγμὸ, γιατί καθένας μας σκοτώνει κειὸ π' ἀγαπάει χωρὶς καὶ καθένας μας νὰ πρέπη νὰ πεθάνη.

Δὲν πεθαίνει ἕναν ἄτιμο θάνατο μιά ἀχάριστη καὶ μάθρη μέρα δὲν ἔχει γύρω ἀπ' τὸ λαιμὸ του τὸ σερνάμενο κόμπο, οὔτε τὴ μάσκα στὸ πρόσωπο· δὲ νιώθει κάτω ἀπ' τὰ σανίδα τὰ πᾶδια του στὸ κενό.

Δὲν κάθεται μαζί μ' ἀθώπους ἀλαλους πού μερῶνυχα τὸν παραφυλάνε, πού τὸν παραφυλάνε ὅτα θέλει νὰ κλάψη ἢ ὅτα δοκιμάζει νὰ κἀνη τὴν προσεφκῆ του, πῶν τὸν παραφυλάνε μὴν τύχη κ, ὁ ἴδιος κρυφοκλέψη ἀπὸ τὴ φυλακὴ τὴ μπουκιὰ τῆς.

Δὲ σκῶνεται τὴν ἀβγὴ γιὰ νὰ δῆ τρομερὲς μορφές μαζεμένες στὸ κελάι του, τὸν ἀσπροντυμένο τρεμουλιάρη Παπᾶ, τὸν ἀστίννομο μὲ τὴν τοπικὴ του ἀφίτηρῶτητα καὶ τὸν ὀλόμουρα καὶ πίσσημα ντυμένο δικικτη πού μὲ τὸ κιοτρινασμένο του πρόσωπο σου λέει· νὰ ἢ μορφή τῆς σερβῆς Κρίσης.

Δὲ σκῶνεται μὲ μιά γλῆγοροσυνη πού σου ραγίζει τὴν καρδιά γιὰ νὰ ξαναντυθῆ τὰ ρούχα τοῦ καάτιδκου, ἐνῶ ἕνας χοντροκομμένος ἀθώπος, ὁ γιατρός τῆς φυλακῆς, τὸν παραμονεύει καὶ σημειώνει κάθε ἀλλόκοτη κίνησή του καὶ κάθε νεβρικό του

τίναγμα, στρεφογυρίζοντας στὸ χέρι του ἕνα ρολόι πού τ' ἀδύναμά του τίκ-τίκ μοιάζουν ὡς κούφιες χτυπιές κάπιου τρομεροῦ σφυριοῦ.

Δὲ νιώθει ἀπὸ τὴ φοβερὴ δέψη νὰ καίη τὸ λαιμὸ του, πρὶχτοῦ περάση ὁ μπόγιας μὲ τὰ χοντρά πέτσινα γάντια του ἀπ' τὴν καθάσωτὴ τῆς φυλακῆς θύρα, καὶ τότε σφιχτοδέση μὲ τρία λουριά, γιὰ νὰ μὴ νοιώση ποτὲ πιά δέψη στὸ λαιμὸ του.

Δὲ σκύβει γιὰ ν' ἀκούση τὸν ψαλμὸ τῆς νεκρικῆς ἀκολουθίας, τὴ στιγμὴ ἐκείνη πού ἢ τρομάρα τῆς ψυχῆς του τότε βεβαιώνει πῶς δὲν εἶναι πεθαμένος. Δὲν ξαπλώνεται ὁ ἴδιος μὲς στὸ νεκροκρέβατό του μπαίνοντας στὸ μάθρο ἀμάξι, πού φέρνει τοὺς ἀπελπισμένους στὴν κρεμάλα.

Δὲ ρίχτει τελεφεταία στὸν οὐρανὸ ματιὰ ἀνάμεσα ἀπ' τὴ μικρὴ τσαρωτὴ σκεπή. Δὲν παρακαλεῖ μὲ πετρωμένα χεῖλια ἢ ἀγωνία τοῦ γλῆγορα νὰ περάση, οὔτε νιώθει στὸ ἀνατριχιασμένο του μάγουλο τοῦ Γιούδα τὸ φίλι.

ΟΣΚΑΡ ΟΥΓΑΪΛΛ

Η ΜΑΤΡΗ ΚΑΡΔΙΑ

(Βλάχικο λαϊκὸ τραγοῦδι)

Μιά καρδιά εἶτανε μαύρη ἢ φτωχὴ,  
Καὶ τίποτε δὲν μπορούσε νὰ τὴ λευκάνη.

Ἄδικα ἢ ἄμοιρη καρδιά  
Παρακαλεῖ τ' ἄσπρα περιστέρια  
Μὲ τὰ φτερά τους νὰ τὴν γγίξουν μιά στιγμὴ.  
Τ' ἄσπρα περιστέρια, πὸν τὴν συμπονοῦσαν,  
Ἄφιναν περνῶντας τὰ φτερά τους νὰ τὴν γγίξουν,  
Μὰ ἢ ἄμοιρη καρδιά ἔμενε πάντα μαύρη.  
Παρακάλεε τὸ φεγγάρι κ' ἐκεῖνο τὴν κοίταζε ὅσο  
[μποροῦσε,

Μὰ ἢ φτωχὴ καρδιά ἔμινε πάντα μαύρη.  
Καὶ τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ τὴν ἔπλενε,  
Ἄπως τὰ λιθαράκια τῆς ἀσπροποταμιάς  
Καὶ ἢ βροχὴ ἔπεφτε πάνω της ὅπως στὰ στάρια,  
Καὶ ὁ ἥλιος ἀκόμη ἐλυπόταν τὴν ἄμοιρη καρδιά.

Μιά μέρα μιά κάτασπρη καρδιά  
Ἐγγίξε τὴν καρδιά τὴ μαύρη.  
Ἢ μὰ τὴν ἔσπασε ἢ καρδιά, μὰ εἶταν ἄσπρη πρὶν  
[ραγίσθη  
Καὶ τὰ κομμάτια της εἶταν λευκότερα ἀπὸ φτερὰ  
[περιστεριοῦ.

Μιά καρδιά εἶτανε μαύρη, ἢ φτωχὴ  
Καὶ τίποτε δὲν μπορούσε νὰ τὴ λευκάνη.

Μετάφραση ΣΤΑΘΗ ΚΑΡΑΒΙΑ

Μὰ ἢ χαδούκω(4) κι ἀστόμωτη γυναίκα ἔχει πάρει πιά τώρα καιρὸ καὶ φουρκίζεται πιότερο : ἀπαρτάει τὸ λῆγισμα καὶ σέρνεται σὰ φρενιασμένη στὸν τρύπινο πλᾶτανο σύρριζα· μπρουφιάζεται σταθροπόδι στὰ λιγνίδια χάμου καὶ κουνάει ὀλοένα τὸ κεφάλι σὰ νὰ φοβερίζε.

Κι ὁ γοργὸς ἀγερας σαρώνει κι ἀνεμίζει τρελὰ τὸν τόπο γύρω της μὲ τὰ θῶρητο ρουκάλι του. Τὰ καμπόνηρα χωριατόπουλα ἔχουνε συμαζωχτεῖ λαχνασμένα παραπέρα καὶ φανταζοῦνε μέσα στὰ πόσκιο μαβρειδερά κι ἀργασμένα στὸν κάματο μὲ λερωμένα ποδάρια πού δὲ λένε νὰ στιγματῆσουνε λίγο κι ὄλο σαλέθουνε γοργὰ· σκύβουνε στὸ πλάγι· καὶ μπιζογελοῦν ἀπὸ κρυφὰ σὰ νὰ ντρέπονται· κλωθογυροῦν ὕστερα πεταχτὰ, σ' ὄλες τίς μεριές τὰ ὀλόνοιχτα κι ἀπείραχτα μάτια πού ἀκόμα δὲν ἔρχισε νὰν τὰ φλογίξει καὶ νὰν τὰ τσιμπλῆξει τὸ διαβολομένο πισοτὶ καὶ ἢ σκλαβιὰ τῆς ἀπχῆς δουλιᾶς· ρίχνουν ἀπ' ὄξω κανέναν πόντο καὶ βάζουν κάθε λίγο κι ἄλλη φωτιά στὰ στεγνὰ καὶ ξεραμένα ξύλα.

Καὶ ἢ Γκέληνα καμπουριάζει, καθὼς εἶναι στρωμένη, τὸ μαλακὸ καὶ γιοματὸ κορμί της· κχι κάθε

4) ὁ χαδούκας, ἢ χαδούκω = ἕτανε περπατᾶει κενός καὶ κουνιέται δεξιά ἄριστα.

τόσο ποδαρίζε πεισιμωμένα· τὰ χοντροκομμένα καὶ παχιά της χεῖλια σουρώνονται καὶ ξεροῦν τὰ χολιασμένα λόγια πού βγαίνουν ἄσωστα. Μιά ζωρὴ πραιοκλιτρινὴ θωριά εἶναι χυμῆνη πᾶνου στὰ σουσοῦμια τοῦ προσώπου πού τρομαρίζει, ἄμα τὴν ἰδεῖς. Κχι ἢ φοβερὴ κάψα πού ἀναβράει ὀλοῦθε τρικυμισμένη σκάζει καὶ τὴν πέτρα ἀκόμα : ποτάμια τρέχει τὸ ἴδροτο κάτω ἀπὸ τὴ σκούρα κλαδωτὴ μαντήλα, πού φοράει, καὶ μουσκέθει τὰ ρούχα καὶ πέφτει σταλαματιές στὸ χῶμα. Ὅμως βαθιά μὲς στὰ σωτικά της ἀνάφτει κι ἀνεμίζεται μιά φλόγα πὶὸ τρανὴ καὶ πὶὸ ἄσβεστη πού τὴ μανιάζει καὶ τὴ λυσιαίζει πέρα πέρα. Κρούει πάντα μονόχορδα τίς νότιες ἀπαλάμες πᾶνου στὰ λυγισμένα γόνατα καὶ λιανοπαίζει τὴ φωνὴ της σὰν ἀλάδωτο καρούλι πηγαδιοῦ.

Ἄ Ἄσπρη μέρα δὲν ἐνοίωσα στὴ ζωὴ μου ἢ ἀγλύκατη κι ὁ παιδεμὸς μὲ τυραγνάει πάντα σὰν τὸν τρισκατάρατο... Στὸν οὐρανὸ νὰ σηκῶσω τὰ μάτια μου δὲν ἀδειάζω, γιατί νύχτα μέρα σκύβω πᾶνου στὴν ἀχαμνὴ δουλιὰ μου καὶ τρυπῶνω στὸ σπιτάκι μου γιὰ νὰ ξεζαλιστῶ λίγο, μὰ ὄλοι πασκίζουν τὰ χέρια νὰ μοῦ κόψουν καὶ νὰ μὲ ξεμονιάσουν... Πού γεννήθηκαν ἀπτόι καὶ μὲ σπρώχουν καὶ μὲ σκοντά-

Ο ΝΟΥΜΑΣ  
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ  
ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἄρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 10.

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιάσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηροδρομοῦ (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῆ).

Ἢ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

Ο ΜΙΧΑΣ

κρυβότανε στὸ Γυμνάσιο τῆς Νεάπολης. Ἐνας φοβερὸς φονιάς πού τὸν κυνηγοῦσε λυσσασμένη ἢ Πολιτεία καὶ πού ρεζιλευότανε μὴν κατορθώνοντας νὰν τὸν πιάσει, κρυβότανε μέρες καὶ μέρες μέσα στὴν Ἀθήνα καὶ μάλιστα σ' ἕνα δημόσιο χτίριο, σ' ἕνα σκολεῖο. Καὶ τὸν ἔκρυβε ὁ ἐπιστάτης τοῦ σκολεῖοῦ πού εἶτανε φίλος του, γιατί εἶχανε γνωριστεῖ στὴ φυλακὴ — γιατί κι ὁ ἐπιστάτης τοῦ σκολεῖοῦ πρὶν πάρει αὐτὴ τὴ θέση εἶχε σκοτώσει ἄθροπο κ' εἶχε μείνει καὶ λόγου του, σὰν τὸ Μίχα, δέκα χρόνια στὴ φυλακὴ.

Ἢ ἀνάκριση πού ἀνακάλυψε πού κρυβότανε ὁ Μίχας, ἔχει τώρα κι ἄλλη μιά μεγάλη ὑποχρέωση ἀπέναντι τῆς κοινωνίας, νὰ μάθει καὶ νὰ μᾶς πεῖ ποῖός κύριος βουλευτῆς ἢ κομ-

βουν ὀλοένα ;... Ποιά μᾶνα λύξα(5) τοὺς ἔχει βυζάζει ;... Σὲ ποιά μπόρα νὰ πρωτοδουρίσω (6) καὶ πού νὰ πρωτοστήσω τὸ κορμί μου ἢ καφερὴ ;... Κάποτε, σὰ δὲ βρέσκω ἄλλη δουλιὰ, κάθουμαι στὴ μέση τῆς ἀβλῆς μου καὶ συλλογιέμαι τὸν κακόγνωμο τὸ κόσμο, σὰ νὰ γνᾶντέσω μαβροσκούληκα μπροστὰ μου λιμαγμένα καὶ σὰ νὰ φουρτουροῦν κοράκια μὲς στὴν καταχνιά... — Νὰ σὰς ξεμολογηθῶ, χριστιανοί μου... Σὰ νὰ φοβᾶμαι τὴν προκρυγμένη ζωῶλα μου καὶ σὰ νὰ τρομάζει τὸ μάτι μου πού πετάει ὀλοένα...

Ἄ ὄλα μου μνηοῦν πού δὲ φανερώνεται... Ἐυπνάω τὴν ἀβγὴ κι ἀνατριχίλες κυλάνε στὸ κορμί μου πᾶνου... Πᾶω νὰ δουλέψω καὶ κρύος ἴδρος μού κόβεται, σὰν τὸ θυμάμαι... Νὰν τὰ παρατήσω καὶ νὰν τὰ μουντσῶσω πέρα καὶ πέρα ὄλα μούρηχεται καὶ νὰ πᾶω νὰ γίνω ἄφαντη μὲς τὸ βαθὺ ποτάμι μὲ μιά πέτρα δεμένη στὸ λαιμὸ μου... Ἐτσι γλυτώνω ἀπὸ τὰ μάγια πού μέλουν πατημένη καὶ σκανιάζω μὲ τὸν κόσμο... — Νὰ σὰς ξεμολογηθῶ, χριστιανοί μου... Τὴ μονάκριβὴ μου κόρη τὴν ἔχουν ἀφανίσει καὶ λιγοζώτη θὲ νᾶναι... Στέγνωσε τώρα κ' ἔγινε σὰν τὸ ξεροκάλαμο... Κλαίει καὶ δῦρεται γιὰ τὸ μ-

5) ἢ λύξα = τὸ θηλυκὸ τοῦ λύκου.  
6) πρωτοδουράω = ἀντίχω πρῶτα πρῶτα.

ματάρχης διόρισε επιστάτη σὲ σκολειὸ τὸ φίλο τοῦ Μίχα, ὅ π ἐ θ α λ ψ ε δηλ. (συμπάθειο γὰ τὴ μακαρονίστικη λέξη) ἕνα φονιά και τὸν ἔβαλε νὰ φυλάει τὰ παιδιὰ μας. Ἐχει μεγάλη σημασία αὐτὸ και μᾶς ἐνδιαφέρει περισσότερο ἀπὸ τὸ Μίχα. Γιατὶ ἐπιτέλους ἀν ἐγκλημάτισε ὁ Μίχας θὰ λογαριαστῆ αὐριο μεθαύριο με τὴ Δικαιοσύνη, καθὼς θὰ λογαριαστῆ κι ὁ φίλος τοῦ πού τὸν ἔκρυβε· μὰ τί λογαριασμὸ θὰ δώσει ὁ κ. βουλευτὴς πὸν πῆρε ἕνα φονιά ἀπὸ τὴ φυλακὴ και τότε διόρισε επιστάτη σὲ σκολειὸ, τοῦδωσε δηλ. μιὰ τέτια θέση πὸν πρέπει μονάχα ἢ ὅ ι κ ο ι ἀνδρῶποι νὰν στήν παίρνουν;

Ὁ βουλευτὴς αὐτὸς οὔτε θὰ μαθευτεῖ, μὰ κι ἂ μαθευτεῖ δὲν ἔχει νὰ φοβηθεῖ τίποτα. Ὁ Πον. Νόμος οὔτε τὰναφέρει νὰν τέτια κακουργήματα, και πολὺ σωσιὰ, γιατ' εἴταν ἀδύνατο νὰ φανταστοῦν κείνοι πὸν φτιάξανε τοὺς νόμους πὸς θὰ βρεθοῦνε βουλευτάδες νὰ προσιατεύουν κακούργους και νὰ τοὺς διορίζουν επιστάτες σὲ σκολειὰ. Ἀλλοίμονο μοναχὰ σὲ μᾶς, τοὺς ραγιάδες τῆς Βουλευτοκρατίας, πὸν σὰ νὰ μᾶς ἔσωνε τὸ ἀποκολοκύνθωμα πὸν παδαίνον τὰ παιδιὰ μας ἀπὸ σκολαστικὸς και ξυλοσκίστες δασκάλους, μᾶς φορτώσανε τώρα και τοὺς φονιάδες επιστάτες γιατὶ νὰ μπολιάσουν τὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν μας με τὴ φῖνα ἠθικὴ πὸν διδάχεται ὁποῖος μένει ὄχι δέκα χρόνια, σὰν τὸν επιστάτη τῆς Νεάπολης, μὰ και δέκα μέρες σὲ Ρωμαϊκὴς φυλακὴς.

### «ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ

τῆς ἐν Χαλιπᾶ Αὐλῆς ἀπέτυχε. Αἱ ἐνέργειαι τῶν ὀπαδῶν και τὰ δημόσια χρήματα κατῶρθωσαν, μετὰ μακρὰν και πολὺπονον ἐργασίαν, ἣτις καταδηλοῦται ἐν πάσαις ταῖς πράξεσι, νὰ δημιουργήσωσι στασιασμοὺς και νὰ παρεμβάλωσι προσκόμματα εἰς τὸ εἰρηνοποιὸν σχέδιον τῶν προστατρῶν Δυνάμεων».

Αὐτὰ τὰ γράφουν οἱ «Καιροὶ» τῆς περασμένης Τετάρτης. Και πρέπει νὰ ξέρετε πὸς οἱ «Καιροὶ» δὲν εἶναι Βουργαρίκο φύλλο μὰ Ρωμαϊκό—κι ἄς γράφεται στήν καθαρεύουσα—και βγαίνουνε στήν Ἀθήνα κι ὄχι στή Σόφια. Σῶνε αὐτό.

### Ἡ ΚΡΗΤΗ

θὰ ἐνωθεῖ με τὴν Ἑλλάδα μοναχὰ ἐν τὴν ξεχάσουν

στικὸ καρπὸ πὸν θρίφει στήν κοιλιὰ τῆς σὰ νὰ κολάζεται πὸν τὸν ἔχει κλεμένο.. Και στὰ μεσάνυχτα ἀκόμα τὴ νογᾶω νὰ κάθεται ἀγρύπνητη στὸν παράγκωνα και νὰ κινεῖ βρῦσες τὰ μάβρα δάκρια στήν ποδιά τῆς μέσα ἢ γελασμένη... Στὸ κατώφλιο δὲν κοιτάει νὰ πατήσῃ, γιατὶ ὁ ἥσκιος τοῦ καθενὸς διαβάτη τὴν κυνηγᾶει πάντα και τὴ ντροπιάζει... Μὲ τί παρηγόρια νὰν τὴ δροσίω ὕστερα ;... Μὲ ποιά κουβίντα νὰ τὴν καλοπάρω και νὰ τὴν μαλακώσω ;... Ἀχ, ἢ ἀκλήρη πὸν θὰ παραχωθεῖ !... Κ' ἐγὼ νὰ τεντωθῶ τάπιστομα και νὰγκαλιᾶσω τὸ σάπιο χῶμα και νὰ σκουῶ και νὰ ξεσκισθῶ. Ποῖός θὰ μάκοῦσαι ;... Τὸ γάνιασμα μου κατ' ἀνίμου θεῖ νὰ πάει και κάλλιο εἶναι νὰ βουλῶσω τὸ στόμα μου και νὰ βουβαθῶ...—Νὰ σὰς ξεμολογηθῶ, χριστιανοὶ μου... Ὁ λιβακωμένος ὁ ἀντρας μου σέρνεται ἀπὸ τὸνα τάλωνι στᾶλλο και ξίνα χωράφια ὀργώνει... Δὲν ἀξιώθηκε κι ἀφτὸς τριάντα χρόνια τώρα μιὰ λουρίδα νὰποχτήσῃ και νὰ στήσῃ θημωνιά... Τὴν καταφρόνια ἔχει μᾶσει ἀπὸ τὸν κόσμον και τὴν ἀδικη βρῖσιὰ σὰ νὰ κλεψῆ τὸν ἥλιο και σὰ νὰ σκόρπισε σκοτάδι μες στὸν κάμπο. Μονάχα οἱ ξένοι ρούφησαν τὴ ζωὴ μας και γανιάζουμε και μαδιούμαστε τώρα, χωρὶς οὔτε κλεψίς νὰ κάνουμε οὔτε ἀτιμίες νὰ σπεῖρουμε πουθενά...

οἱ Ἀθηναῖκες ἐφημερίδες. Ὅσο τὴ θυμιοῦνται οἱ δημοσιογράφοι μας κι ὄσο ἀνακατώνονται στὰ ἑσωτερικά τῆς, πότε ἀνεβάζοντας τὸ Βενιζέλο μεσεούρανα και πότε θυμιατίζοντας τὸ Μιχελιδάκη, οὔτε μεζὶ Κρήτης θὰ πάρουμε.

Πὸς εἶναι πατριῶτες οἱ Ρωμιοὶ φημεριδογράφοι, κανεὶς δὲν τὸ ἀρνίεται. Μονάχα πὸν τυχαίνει νὰν μερικὲς φορές και λίγο δημοκόποι και νὰ ξεχνοῦν τὴν πατρίδα ὅταν πρόκειται νὰ μεγαλώσουν τὴν κυκλοφορία τοῦ φύλλου τους.

Νὰ λοιπὸν τί τοὺς ζητᾶει γιατὶ χάρη ἢ πατρίδα σήμερα, νὰ ξεχάσουν γιατὶ τρία τέσσαρα χρόνια πὸς ὑπάρχει Κρήτη και νὰφίρουν τοὺς Κρητικούς νὰ ξεμπερδέψουν μοναχοὶ τους τὴ δουλιὰ. Γιατὶ τί τὰ θέλετε· ὄσο παληκάρια κι ἂν εἶναι οἱ Κρητικοὶ, φαίνεται πὸς πεθαίνουμε γι' Ἀθηναῖκη ρεκλάμα.

### Ο ΡΑΛΛΗΣ

ἀποφάσισε νὰ κάμει διαδήλωση και νὰ διακηρυχθεῖ... κατὰ τῆς Εὐρώπης γιατὶ τὰ Κρητικὰ ὁ Ράλλης ἀποφάσισε νὰ μὴ κάμει διαδήλωση και νὰ μὴ διαμαρτυρηθεῖ κτλ.

Και τὰ δύο γραφτήκανε και τὰ δύο ὑποστηρίχτηκανε γερὰ και δὲν ξέρει κανεὶς ποῖο νὰ πιστέψῃ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὸς ὁ Ράλλης ἐρῆξε στὴ μέση τὴν μπόμπα τῆς διαδήλωσης κι ὅταν εἶδε πὸς δὲν ἔπιασε τὴ μάζωξε ἀπὸ τὸν δρόμον και τὴν ξανατύλιξε με μπαμπάκι.

Ὁ Ράλλης και σ' αὐτὴ τὴν περίσταση δὲν τὰ καταφέρει νὰ ξεχάσει πὸς ἐπαγγέλλεται τὸ Ρωμιὸ πολιτικὸ—και μάλιστα τὸν ἀντιπολιτευόμενον.

### ΓΙΑ ΝΑ ΝΙΩΣΟΥΝ

οἱ ἀναγνώστες μας καλύτερα τὸ σημερινὸ ἄρθρον τοῦ Παλαμᾶ, μεταφέρντε ἀπὸ τὸ «Νέον Πνεῦμα» τοῦ Γιαννόπουλου τὶς ἀδιάντροπες βρῖσιές του γιατὶ τὸν Ψυχάρη και τὸν Πάλλη και τὸν ἀχαρχτήριστο κι ὀλωσδιόλου μπακαλῖκο χαρακτηρισμὸ του γιατὶ τὸ ἀγλωσσικὸν ζήτημα». Τὸ κάνουμε με λύπη μας μάλιστα, γιατὶ συμπαθοῦμε τὸ συγγραφεῖα τοῦ βιβλίου, πὸν ὡς ἄθρωπος ἔχει καθε δικαίωμα στήν ἐχτίμηση ὄλου τοῦ κόσμου, μὰ ἢ ἀνάγκη μᾶς σπερῶχνει νὰ τοῦ κάνουμε τὸ πανηγυρικὸ αὐτὸ ρεζίλεμα, ξανατυπώνοντας τὰ λόγια του, γιατὶ νὰ νιώσουν, εἴπα-

Προχτὲς ἀκόμα στὸ παρκατιανὸ μου περιβόλι βρῖκα πριονισμένες και ξάπλα χάμου τὶς ἀχλαδιές μου σὰν πεθαμένες... Τὸ παράπονον μὲ πῆρε πὸν τὶς κοιτούσα... Και τὶς δαμασκηνιές μου τιναχμένες... Νὰ καλοσκαρῆσω δὲν πρόφτασα ἢ ξελογιασμένη μου!... Κι οὔτε μιλιὰ δὲν κότησα ν' ἀνασῶνω πουθενά... Ποιὸν ἔχω πὸν νὰ γυρίσει και νὰ μὲ κοιτάξῃ ;... Τὴ φτωχολογιά ὄλο: τὴν παραπαίρουν και τὴ φτοῦνε κατὰμουτρα... Ὅμως μιὰ κατὰρα θάφῃσω, σὰν κλείσω τὰπελπισμένα μου μάτια πὸν τώρα δὲν μπορῶ νὰ τὴν ξεστομίσω...»

Ἡ χλωμάδα τοῦ ἡλιοφυγγμένου κάμπου πὸν γενναί: τὶς ἀρρωστες σκέψες και μαραζώνει τὴ ζωὴ μου ἔπαψε νὰ πανιάζει και χτυπάει τώρα πὸν γλυκὰ και πὸν παθιωμένα ὀλόγουρα. Και κάτου ἀπὸ τὶς στεγνωμένες τοῦφες τῶ δεντριῶν και: μέσα ἀπὸ τὶς ἀνοιγμένες πόρτες τῶ σπιτιῶν φαντάζει ντροπαλὰ ἢ κρυφὴ και γαληνὴ βραδιά: σὰν κάπια βαθυστόχαστη ἀνυφάντρα μοιράζει και σκορπᾶει τὰ πρῶτα μαβρονήματα γιατὶ νὰ ἰδιάσει τὸ νυχτερινὸ ὕφαντό.

Πέρα στὸ δυσσοβόνι σὰν ἕνας ματωμένος κορνιαχτὸς ἀνταριάζεται πὸν ξεβάφεται πάγάλια και μελανιάζει.

Και οἱ καλιακούδες γυρνοῦν κοπαδιασμένες και

με, καλύτερα οἱ ἀναγνώστες μας τὸν εὐγενικὸ θυμὸ τοῦ Ποιητῆ, πὸν ξεσπάει σὰ γενναῖο χτύπημα και σὰ σωτήριο σάλπισμα μαζί.

Ὁ ἀγῶνας γιατὶ τὴ Δημοτικὴ γλῶσσα εἶναι, κατὰ τὸν κ. Γιαννόπουλον, αἶνας ὀθῆεν Νίος Ἑλληνισμὸς ἐφευρεθεῖς εἰς τοὺς καφενέδες, ἐκκολληθεῖς ἀπὸ τοὺς μπελτέδες τῶν καφεδῶν, σηματοφορούμενος ἀπὸ τὸ ἀρχικατεργαρικώτατον ἐπιστημονικὸν φῶς (εἰδῶ ὑπάρχει μιὰ βρῖσιὰ χασάπικη πὸν οὔτε σὲ στόμα λούστρου ταιριάζει) ἐνὸς Παρισίου Μελαχρινοῦ, ἐνὸς Φραγκολεβαντίνου, ἀπεριγράφτου Ἑνευματικῆς εὐνουχικότητος και ἀποτροπαιοτάτης ἀμαθείας, ἐνὸς (ἄλλη βρῖσιὰ εἰδῶ πὸν χαλαλ: κι αὐτὴ νὰ τοῦ γίνῃ), ἀδυνατοῦντος νὰ ἐνοήτῃ τίποτε ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τῆς Φυλῆς και τὴν Ἑλλ. Ἰδέαν και τὴν Ἑλλ. Γλῶσσαν, παραδοσόμενος (δηλ. παίρνοντας παράδες!) ὑπὸ δευτέρου μουρλοῦ κουκουλεμπόρου, Λονδρεζου (ὄχι δὰ, Ἐλευθεροπέζου!) αὐτοῦ, φανταστ: κὸς νεοελληνισμὸς ἡμισελληνικώτατος, θέλων νὰ σπᾶσῃ τὴν ἐνότητα τῆς Ἱστορίας, τὴν ἐνότητα τῆς Γλῶσσας, τὴν ἐνότητα τῆς Θρησκείας, νὰ ἀποκόψῃ τὸν τωρινὸν Ἑλληνισμὸν ἀπὸ καθε παρελθόν του—σὰν νὰ εἶναι Τοῦρκος, σὰν νὰ εἶναι Βούλγαρος, σὰν νὰ εἶναι ὁ χειρότερος ἔλων, ὁ Φράγκος, ὁ ὁποῖος παιδεύεται ἕναν αἰῶνα τώρα, νὰ κατερθῶσῃ αὐτὸ δι' ἔλων τῶν μέσων και τῶν βδελυροτέρων και τῶν ἀπανθρωποτέρων κτλ.»

Ὁ ἀγῶνας γιατὶ τὴ Δημοτικὴ γλῶσσα εἶναι αἶνας νοσταλγικώτατος νεοσαρραυχισμὸς Φραγκοβρακῶν, με σύμβολον ἕνα ἀρηνιασμένον τσαρούχι, θέλων νὰ γκρεμίσῃ τὸν Παρθενῶνα διὰ νὰ στήσῃ τὸ παλιοτσαρούχον τοῦ παπούλη του και γκαρίξῃ ἀνέτως τὸν ἀμανέ του.»

Μιὰ σημειωσοῦλα ἀπαραίτητη τὰ Ἑλληνικὰ τοῦ κ. Γιαννόπουλου, πὸν δὲν εἶναι τσαρουχικὰ ἀλλὰ σκαρπινικώτατα, ἀποτελοῦνται ἀπὸ συνταχτικὲς προτάσεις πὸν ἢ καθεμιὰ τους, σὰν αὐτὴ πὸν ξανατυπώσαμε παραπάνου, πιάνουν τριάντα ἀράδες πυκνοτυπωμένες στὸ βιβλίον του και πὸν γιατὶ νὰν τὶς διαβάσει κανεὶς πρέπει νὰχει πλεμόνι Σέριγκ και νὰ μπορεῖ νὰ πάρει μονορούφι δέκα φορές τὸ Μαραθῶνιο δρόμον.

με ἄθλιβερὰ σκουζιμάτια γιατὶ νὰ καθιάσουν ψηλὰ στὶς δεντροκορφές πὸν ἀνατριχιάζουν και λυγοῦν ἀπὸ τὸ ζωντανὸ φορτιῶ.

«Πάρε μιὰ πεντάρα, τώρα, Γκέληνα καλοκυρά, και συχώρνα τὸν παπούλη μου...», πηδοῦν και σαλιαρίζουν ἀπὸ πίσω τὰκούρεφτα παιδαρίλια, ἐνῶ ἢ κοντομεσιασμένη γυναῖκα τραβάει χαθὰ κατὰ τὸ σπῖτι τῆς με τὸν ἀλίχριστο καρπὸ. Κάποτε στοχαζεται κανένα πετράδι: νὰ πέφτῃ πάνω στὶς σαρκωμένες πλάτες ἢ νὰ τυλίγεται στὶς δασιές σούφρες τοῦ παλιοφουστανίου τῆς: μὰ κοιτάει λωλαμένη τὸ δρόμον τῆς και μόνον φτᾶει σιγανὰ κι ἀναρῖα σὰ νὰ φοβᾶται.

«Φτοῦ, φτοῦ, γενιὰ τοῦ διαβόλου!»

Κι ἀπὸ τὸν κούφρον πλάτανον πὸν ἄφισε ξεκόβεται μες στὸ σκοτιδὶ και πέφτῃ χάμου ζυγιστὰ κανένα φύλλον σκεθρὸ, ξεροκίτρινον, σὰ λαβωμένο πουλὶ πὸν παίζει ἀκόμα τὰ πτερούλια του στὸν ἀέρα και δοκιμάζει κάπως νὰ σταθεῖ.

Β'

Μιὰ κοντὴ κι ἀφώτιστη καμερούλα με ραγισμένους κι ὀλόγυμνους τοίχους πὸν ρέβουνε νὰ γκρεμίστουν: μιὰ χαλασμένη τρύπα πὸν εἶναι σὰν πόρτα και βγαίνει στὸ περιβόλι με τὰ στεγνωμένα δέντρα φαίνεται σὰ νὰ χασμου-